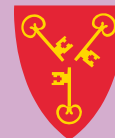

ODAL

Kommuneplan for Sør-Odal kommune 2018-2030 Samfunnsdel

Vedtatt i kommunestyret 22.11.2018

Sør-Odal kommune

Forord

Kommuneplanens samfunnsdel er det øverste styringsdokumentet for hvordan vi skal styre Sør-Odal kommune i årene 2018-2030. Sør-Odal kommune er i en fin utvikling, men vi må også i framtida gjøre strategiske valg for å møte utfordringer. Vi må regne med å løse flere og mer kompliserte oppgaver uten betydelig økning i økonomiske ressurser. Det skal vi klare gjennom å være en kunnskapsrik effektiv kommune som også satser på teknologi. Ved å legge til rette for befolkningsvekst vil vi få flere innbyggere som gir større inntekter til å gi gode tjenester til innbyggerne.

Vi må sørge for å gi barna som vokser opp de beste forutsetninger for å møte framtida, med faglig og sosial kompetanse minst på nivå med barn og unge i resten av landet. Da må vi løfte kvaliteten på skolen.

Andel eldre innbyggere i kommunen blir høyere. Vi skal styre mot at de eldre skal oppleve trygghet og være aktive i eget liv – i eget hjem så lenge som mulig. Det gjelder alle aldersgrupper som har behov for hjelp fra kommunen. Vi skal tenke folkehelse i alt vi gjør. Det handler om å forebygge sykdom samtidig som det gir mulighet for et rikere liv.

Kommuneplanens samfunnsdel er utarbeidet i en åpen prosess med høring der allmennheten har hatt mulighet til å komme med innspill og synspunkter. Det er avholdt fokusgruppemøter og interessegruppemøter slik at planen skal være godt forankret blant Sør-Odals innbyggere.

Jeg er stolt av at vi i Sør-Odal kommune evner å inkludere barn og unge i alle prosesser slik at de har reell påvirkning på det som skjer. Det gjelder også denne planen. Jeg var tilstede under workshopen med skoleelever fra hele Sør-Odal. Det var engasjerte og kloke barn som ga gode råd som er tatt hensyn til i dette dokumentet. Det lover bra for framtida i Sør-Odal!

Ordfører Knut

Foto: Birgitta Margareta Lindén

Innhold

Forord.....	2
Om kommuneplanen.....	4
Kommunens fokusområder.....	6
På innbyggernes side.....	6
Folkehelse.....	6
Bærekraftig utvikling.....	7
Samfunnsutvikling og tjenester.....	9
Demografi og befolkningsutvikling.....	9
Verdiskaping, næringsutvikling og infrastruktur.....	10
Natur og naturressurser.....	12
Miljø og klima.....	13
Samfunnssikkerhet og beredskap.....	14
Helse og levekår barn og unge.....	17
Barnehage.....	18
Skole.....	19
Helse og omsorg.....	20
Kultur og idrett.....	21
Kommunen som organisasjon.....	23
En framtidrettet kommune!.....	23
Kommunikasjon.....	24
Økonomi.....	25
Langsiktig arealstrategi.....	26

Om kommuneplanen

Kommuneplanen er det øverste leddet i det kommunale plansystemet, og gir langsiktige føringer for utviklingen som skal skje. Den skal ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål, interesser og oppgaver.

En samlet kommuneplan består av en samfunnsdel (en langsiktig del og av et 4 årig handlingsprogram med økonomiplan) og en langsiktig arealdel.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede strategidokument som viser kommunens satsingsområder, strategiske målsetninger og veivalg/strategier knyttet til målsetningene. Kommuneplanens samfunnsdel gir også føringer for kommuneplanens arealdel gjennom en langsiktig arealstrategi. Kommuneplanens samfunnsdel skal følges opp av et fireårig handlingsprogram. Dette handlingsprogrammet er knyttet opp mot kommunens økonomiplan med årsbudsjett og rulleres hvert år.

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel er et verktøy for å gjennomføre de strategier, mål og veivalg som er satt i samfunnsdelen gjennom disponering av arealer og naturressurser. Planen omfatter plankart, bestemmelser og planbeskrivelse. Kommuneplanens arealdel er juridisk bindende.

Planprosessen og medvirkning

Arbeidet med rulling av kommuneplanens samfunnsdel startet i august 2017. Forslag til planprogram ble lagt ut til offentlig høring i desember 2017, og ble vedtatt i kommunestyret den 12. april 2018.

Formannskapet har hatt det overordnede ansvaret for planprosjektet. Planarbeidet har vært drevet av en administrativ plangruppe med prosjektleder.

Målsetninger og veivalg er utarbeidet av åtte temagrupper bestående av fagkompetanse og ressurspersoner tilknyttet Sør-Odal.

Det er avholdt åpne møter i forbindelse med høring av planprogrammet og utarbeidelsen av samfunnsdelen. Det har vært god respons på møtene, og mange har bidratt med verdifulle innspill.

Sør-Odal barne- og ungdomsråd og elevrådene på alle skoler har gitt innspill til planen gjennom en egen workshop.

Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven)

§ 1-1. Lovens formål

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

§ 11-1. Kommuneplan

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

§ 11-3. Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal legges til grunn for kommunens egen virksomhet og for statens og regionale myndigheters virksomhet i kommunen.

Kommuneplanens handlingsdel gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver og konkretiserer tiltakene innenfor kommunens økonomiske rammer.

Temaer i planen

Kommuneplanens samfunnsdel tar for seg ulike områder innenfor samfunnsutvikling, tjenesteproduksjon og kommunen som organisasjon. Følgende temaer er omhandlet i planen:

- Fokusområder: Digitalisering, folkehelse og bærekraft
  - Demografi og befolkningsutvikling
  - Verdiskaping, næringsutvikling og infrastruktur
  - Natur og naturressurser
  - Miljø og klima
  - Samfunnsikkerhet og beredskap
  - Oppvekst
  - Helse og omsorg
  - Kultur og idrett
  - Arbeidsgiverstrategi
  - Kommunikasjon
  - Økonomi
-
- Langsiktig arealstrategi

Strategiske mål og målbilder

Strategiske mål er overordnede mål som vi ønsker å oppfylle over tid. De strategiske målene er ikke direkte målbare, men kan evalueres underveis og ved endt planperiode.

I planen er det også brukt målbilder. Et målbilde er en beskrivelse av hvordan vi ønsker at fremtiden skal bli, beskrevet i nåtid. Målbildene er knyttet til endt planperiode i 2030.

Kommunens satsingsområder

Kommunestyret har gjennom den kommunale planstrategien 2016–2019 pekt ut tre hovedsatsingsområder i kommunestyreperioden. Satsingsområdene tar for seg de områdene som skal ha ekstra oppmerksomhet og ressurser i planperioden. Valgte satsingsområder er:

- Vekst i befolkning og næringsliv
- Oppvekstvilkår barn og unge
- Folkehelse

Kommunens fokusområder

På innbyggernes side

Sør-Odal kommune tenker nytt når det gjelder å løse våre samfunnsoppdrag. Digitalisering vil være en del av dette arbeidet, der det handler om å bruke teknologi til å fornye, forenkle og forbedre. Dette utfordrer etablerte måter å løse det offentliges oppgaver på, men også hvordan alle i virksomheten jobber, hvordan den ledes, verdier og tankesett som eksisterer, synet på medarbeidere og omgivelsene rundt oss.

Et digitalt skifte innebærer en prosess der kommunen endrer hvordan den utfører sine oppgaver, tilbyr tjenester, jobber mer effektivt eller skaper helt nye tjenester. Brukermedvirkning, brukerfokus og brukeropplevelsen er selve kjernen i endringen.

Brukermedvirkning er et virkemiddel på flere nivå. Blant annet kan medvirkning bidra til økt treffsikkerhet i forhold til utformingen og gjennomføringen av både generelle og individuelle tilbud.

I tillegg har brukermedvirkning en egenverdi i at mennesker som søker bistand, i likhet med andre, gjerne vil styre over viktige deler av eget liv. De ønsker å motta denne bistanden på egne premisser samtidig som de blir sett og respektert.

Sør-Odal kommune skal tilstrebe å bruke et klart språk, slik at innbyggerne forstår budskapet, og dermed kan ta kvalifiserte valg. I tillegg jobber kommunen helhetlig og tverrfaglig for å utvikle gode tjenester. Innbyggerne bør kunne forholde seg til en samlet offentlig sektor, der bruk av hvilken som helst tjeneste åpner for et helhetlig tilbud.

Folkehelse

Sør-Odal har valgt folkehelse som et satsingsområde i inneværende kommunestyreperiode. Folkehelsearbeid handler om å *legge til rette for* å fremme befolkningens helse og trivsel, og redusere de faktorene som har negativ innvirkning. Folkehelsearbeid er en samfunnsoppgave, det er befolkningsrettet og det utøves gjennom påvirkning av faktorer som har positive eller negative effekter på helsen.

Mange oppfatter folkehelsearbeidet som primært et ansvar for helsetjenesten. Dette er ikke riktig. Kanskje er det kun 10 % av innbyggernes helseutfordringer som helsetjenesten kan gjøre noe med, de resterende 90 % må løses utenfor dette tjenesteområdet.

For å lykkes med folkehelsearbeidet i Sør-Odal må derfor alle tenke på, og ha et bevisst forhold til, eget bidrag i folkehelsearbeidet. Vi skal stille krav til innbyggerne våre, som selv må bidra med å ta helsefremmende og sunne valg. Men det er ikke slik at den samlede folkehelsesituasjonen i vår kommune kun er summen av individuelle valg og genetiske forutsetninger.

Både betydelige geografiske og sosiale forskjeller i helse- og samfunnsmessige forhold er med på å skape disse forskjellene. Forskjellene kan positivt påvirkes gjennom helsefremmende samfunnsplanlegging, gode forvaltningsmessige grep og smarte tiltak vi prioriterer og setter i verk i Sør-Odal.

De ulike temaene i kommuneplanen har folkehelse og tilretteleggingsperspektivet som et bevisst fokus, og gjennomsyrrer hele kommuneplanens samfunnsdel.

Bærekraftig utvikling

Sør-Odal kommune ønsker å ha en utvikling som imøtekommer dagens forbruk og investeringer, uten at det svekker innbyggernes muligheter til i framtida å få dekket sine sosiale, kulturelle, økonomiske og materielle behov.

En utvikling med bærekraft som et prinsipp medfører at innsatsen må rettes mot flere områder. Sør-Odal legger til grunn at kjernen i bærekraftig utvikling er å behandle økologisk, økonomisk og sosial bærekraft i en sammenheng.

Økologisk bærekraft:

Er et samfunn som tar overordna miljøhensyn, sikrer miljø- og naturressurser mot nedbygging og forurensing, samt bidrar til å forebygge klimaendringer.

Økonomisk bærekraft:

Er et samfunn som skaper verdier og utvikling i lokalsamfunnet som over tid opprettholder et godt velferds- og tjenestetilbud.

Sosial bærekraft:

Er et samfunn som gir innbyggerne lik tilgang til sysselsetting, kultur, egnede boliger og gode bomiljø, utdanning, trygghet og deltakelse i lokalsamfunnet.

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL 2018–2030

I **Sør-Odal kommune** skal FNs barnekonvensjon gjelde som verdigrunnlag for kommunens tjenester. Dette for å sikre barn og unges oppvekstvilkår.

Sør-Odal kommune har valgt å konsentrere seg om artikkel 3: «**Barnets beste**», og artikkel 12: «Barnets rett til å gi uttrykk for sin mening». Barn og unge er eksperter på oppvekstfeltet.

Dette vil være helt sentralt for **langsiktig planlegging**, og for å sikre at bruksarealene for barn og unge vernes eller forbedres.

Barn og unge i Sør-Odal kommune har klare meninger om hva som er viktig å vektlegge i planleggingen når fremtidens kommune skal utvikles: **Lytt til barn og unge, og ta deres rettigheter på alvor!**

Oppvekst

- Bedre skoledagen gjennom å ta i bruk varierte undervisningsmetoder
- Redusere mengden lekser på alle klassetrinn
- Jobbe med holdninger slik at alle barn og unge bruker refleks og vi unngår ulykker

Samfunnsutvikling

- Jobbe for å gjøre Sør-Odal til den fineste kommunen i Norge!
- Oppgradere Skarnes sentrum med møteplasser og butikker
- Bygge ut og forbedre gang- og sykkelvegnettet i kommunen
- Bedre kollektivtransporttilbudet til grendene
- Ta vare på miljøene i grendene etter at grendeskolenes er lagt ned

Samfunnsutvikling og tjenester

Demografi og befolkningsutvikling

Hvor står vi?

Sør-Odal kommune har en desentralisert grendestruktur med sju levende grender: Disenå, Finnholt, Galterud, Oppstad, Sander, Slåstad og Ullern, samt kommunesenteret Skarnes. Ved inngangen av 2018 var 7 884 innbyggere bosatt i Sør-Odal. Kommunen har hatt en jevn økning i folketallet de siste årene, og ifølge befolkningsprognoser vil folketallet fortsette å stige frem mot 2040. Veksten forventes hovedsakelig å komme i aldergruppene over 65 år.

Strategisk mål

Sør-Odal kommune - en fremtidsrettet og attraktiv kommune i vekst.

Målbilde 2030

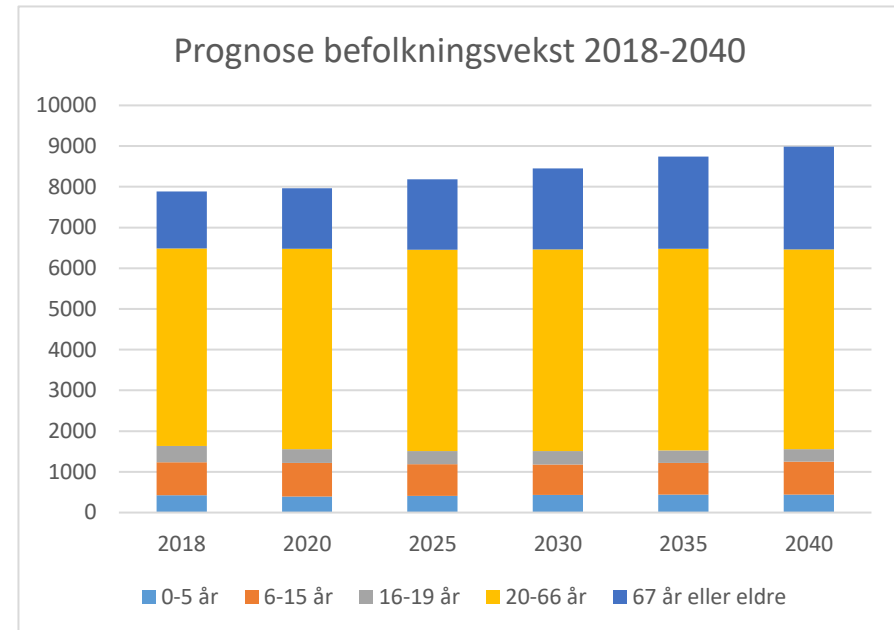
Kommunen har oppnådd en årlig befolkningsvekst over landsgjennomsnittet i planperioden gjennom helhetlig jobbing med stedsutvikling, tilrettelegging for differensiert boligbygging i Skarnes-området og gjennom å skape bomiljøer med ulike kvaliteter i grendene.

Hvordan skal målet nås?

- Skape bolyst gjennom helhetlig satsing på stedsutvikling
- Benytte arealene aktivt for å legge til rette for ny bosetting innenfor kommunens økonomiske rammer og i samarbeid med private utbyggere
- Utvikle attraktive bomiljøer på Skarnes og i grendene
- Satse på boligfortetting innenfor sentrumssonen og peke ut en utviklingsretning for ny boligutvikling på Skarnes
- Samarbeide med statlige og regionale myndigheter om god infrastruktur og et godt kollektivtransporttilbud
- Satse på et godt oppvekstilbud og kulturtilbud
- Drive aktivt og strategisk omdømmearbeid/innbyggerrekruttering
- Videreutvikle innbyggerdialogen og bruke tilgjengelige informasjonskanaler aktivt for å nå ønskede målgrupper
- Kommunen skal utarbeide en strategi for boligbygging utenfor sentrum som understøtter utvikling av levende grendesentre. Satse på utvidelse av boligfeltene i i grendene.

Måleindikatorer

- Demografiutvikling
- Netto tilflytting

Tabell: SSBs befolkningsprognose (2018) ved middels nasjonal vekst (MMMM) fordelt på ulike aldersgrupper (kilde: SSB).

Verdiskaping, næringsutvikling og infrastruktur

Sør-Odal har et mangfold av foretak og bedrifter. I 2017 var det 2.447 arbeidsplasser i kommunen, hvilket er 31 flere enn foregående år. Folketallet gikk også fram med 18. Kommunen samarbeider med Odal Næringshage og Hedmark kunnskapspark om næringsutvikling, og er en del av både Kongsvingerregionen og Osloregionen. Sør-Odal kommune har god forbindelse med omverden – en time fra Oslo og sju timer fra New York. Kommunen har et godt togtilbud, men vekst i næringslivet vil avhenge av videre utbygging av E16 og det er utviklingspotensiale knyttet til kollektivtransporttilbudet.

Strategisk mål

Kommunen skal ha velfungerende infrastruktur og betydelig vekst i antall arbeidsplasser.

Målbilde 2030

- Kommunen har en årlig netto vekst på 50 arbeidsplasser– hovedsakelig i det private næringslivet.
- Alle husstander i Sør-Odal har tilgang til høyhastighetsbredbånd.
- E16 er ferdig utbygd, og Sør-Odal har et velfungerende kollektivtransporttilbud til grendene.
- Det er tilrettelagt for trygge skoleveier gjennom gang- og sykkelveier fra Glommasvingen skole ut til grendene.

Hvordan skal målet nås?

- Prioritere gjennomføring av tiltak framfor planutarbeidelse.
- Videreutvikle samarbeidet mellom næringsliv og kommune for løsningsorienterte og raske beslutninger, og en mer åpen dialog.
- Arbeide aktivt med omdømmebygging og synliggjøring av kommunens fortrinn.
- Kommunen skal tilrettelegge næringsområder og videreutvikle nye arealer for økt næringsutvikling.
- Forenklet forvaltning på innbyggernes premisser.
- Arbeide for økt sentrumsattraktivitet og et mer tilgjengelig handelssentrum.
- Bidra til samarbeid mellom utdanningsinstitusjoner og næringslivet, og tilby lærlingsplasser i kommunen.
- Ha god kommunikasjon i form av vei og jernbane.
- Ha gode virkemidler for næringsutvikling og nyetablering, og støtte opp om lokale utviklingsinitiativ.
- I samarbeid med relevante aktører rette mer fokus på turisme.

Målet skal følges opp gjennom

- Næringsstrategi for Kongsvingerregionen
- Næringsplan for Sør-Odal kommune
- Plan for entreprenørskap i skolen

Måleindikatorer

- Antall arbeidsplasser
- Antall nyetableringer i kommunen
- Antall bedrifter i kommunen

Foto: Elin Nordlien

Natur og naturressurser

Kommunen har et totalareal på 517 km². Her ligger det fantastiske ressurser som vi må ta vare på og bruke! Odalens kulturlandskap er særegent og landbruksnæringen bidrar til verdiskaping. Tap av verdifulle ressurser er derfor en utfordring. Hvert år går noe av den beste matjorda vår tapt i forbindelse med utbygginger nasjonalt og lokalt. Effektivisering av landbruksdriften og få beitedyr fører til gjengroing og tap av kulturlandskapsverdier. Skogarealene er med og danner næringsgrunnlaget for mange innbyggere i kommunen. Skogen brukes også aktivt i friluft- og rekreasjonssammenheng. Kommunens vannressurser med Glomma og flere innsjøer er i stor grad med på å skape identitet og særpreg til kommunen.

Strategisk mål

Sør-Odals natur og naturressurser skal forvaltes, utvikles, høstes og videreføres på en bærekraftig måte.

Målbilde 2030

Jord-, skog- og vannressursene i kommunen utnyttes på nyskapende og tradisjonelle måter innen næring, turisme og i energisammenheng, samtidig som naturressursene tas vare på.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen samhandler regionalt og med andre aktører for å fremme aktiviteter i landbruksnæringen
- Tilrettelegge møteplasser som fører til utvikling av tilleggsnæringer
- Stimulere og tilrettelegge for rekruttering i landbruket
- Føre streng jordvernpolitikk, omdisponerte arealer skal erstattes
- Legge til rette for styrking av landbrukseiendommer i aktiv drift
- Stimulere til et aktivt og bærekraftig skogbruk i henhold til «Norsk PEFC skogstandard»
- Stimulere til skogforyngelse og ungsogpleie
- Øke utnyttelsen av jakt-, vilt- og fiskeressursene
- Ta i bruk arealer med uhensiktsmessig arrondering til småskala produksjon
- Ta vare på og bruker Storsjøen som vår «innlandsskjærgård»

Målene følges opp gjennom

- Landbrukspolitisk handlingsplan
- EUs vanndirektiv
- Storsjøplanen

Måleindikatorer

- Antall dekar i aktiv produksjon
- Antall enheter i drift/antall årsverk innen landbruk/naturbasert næring
- Avgang av dyrkajord
- Foryngelseskontroll

Miljø og klima

Effektene av global oppvarming er mange, og det forventes at temperatur, nedbør, vind og havnivå kan endres lokalt som følge av klimaendringene. Etter en mangeårig trend med reduksjon i utslipp av klimagasser nasjonalt, økte utslippene igjen i 2015. Økningen nasjonalt skyldes i hovedsak utslipp fra olje- og gassutvinning og industri.

Det totale klimagassutslippet fra Sør-Odal kommune ligger årlig på 63 500 tonn CO₂- ekvivalenter. Hovedkildene til klimagassutslippene fra kommunen mobile kilder som maskiner og kjøretøy, prosessutslipp fra landbruk og avfallsdeponi, samt stasjonær forbrenning fra industriprosesser og oppvarming i private husholdninger og i næringslivet.

Skogen og treprodukter er viktige bidragsytere som kan redusere klimapåvirkningen. Det produktive skogarealet i Sør-Odal kommune er på 366 000 dekar. Det estimeres at nettoopptaket av CO₂ i kommunens skogareal er på anslagsvis 20 000 tonn/år.

Strategisk målsetning

Kommuneorganisasjonen skal være klimanøytral i 2025.
Sør-Odal-samfunnet skal være klimanøytralt i 2030.

Målbilde 2030

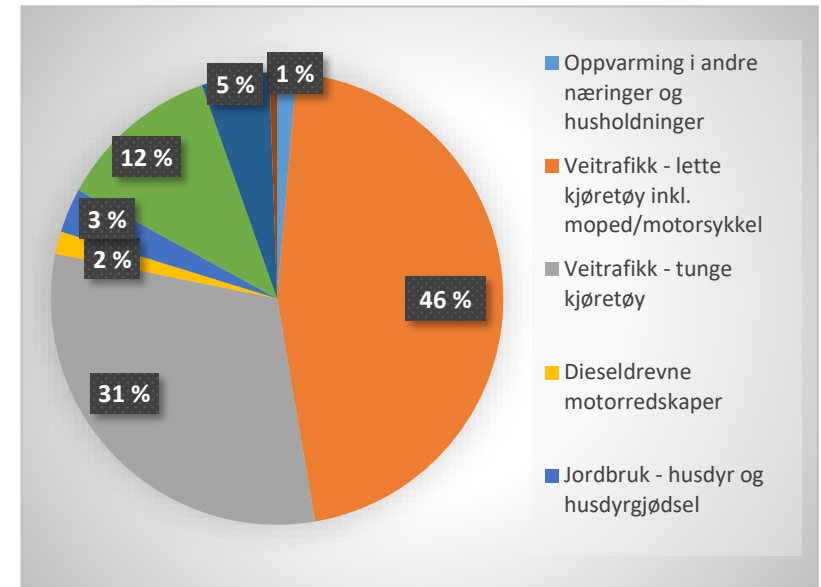
Sør-Odal er en bærekraftig kommune hvor miljø- og klimaperspektivet er en naturlig del av alle beslutningsprosesser

Hvordan skal målet nås?

- Samordne arealbruk og legge til rette for gang- og sykkelveger
- Styrke samarbeidet med næringslivet om utvikling av Kongsvingerregionen – «Norges grønne hjerte».
- Legge til rette for kompakt sentrums- og grendeutvikling slik at samfunnets energibehov reduseres
- Øke fokuset på klimavennlige bygg ved bruk av tre, fornybare energikilder og energieffektivisering
- Mobilisere innbyggerne til å ta del i det grønne skiftet
- Videreutvikle en innkjøpsordning som stimulerer til økt bærekraft og minst mulig karbonavtrykk
- Sikre klimatilpassing av tiltak nær samfunnskritisk infrastruktur
- Sikre god beredskap og sørge for tilstrekkelig dimensjonering av teknisk infrastruktur for å håndtere konsekvenser av klimaendringer
- Samarbeide med gårdbrukere og næringsorganisasjonene om fokus på klimasmarte løsninger i jord- og skogbruket

Måleindikatorer

- Klimaregnskap og regional strategi for klima og miljø med kommunal handlingsplan

Figur: Klimagassutslipp fra ulike sektorer i Sør-Odal kommune 2015. Kilde: SSB.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Hvor står vi?

Samfunnssikkerhet er samfunnets evne til å unngå skader og tap som følge av uønskede hendelser. Kommunene er en sentral aktør i samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i landet. Kommunene skal sikre god oversikt over risiko og sårbarhet, gjennomføre forebyggende arbeid og ha nødvendig beredskap. En god kommunal beredskap er en forutsetning for en velfungerende nasjonal beredskap.

Sør-Odal har utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) som kartlegger og vurderer sannsynligheten for hendelser. ROS-analysen utgjør hovedgrunnlaget for sikkerhets- og beredskapsarbeidet, og følges opp gjennom kommunens beredskapsplan. ROS-analysen og beredskapsplanen skal oppdateres jevnlig, og det skal gjennomføres beredskapsøvelser annethvert år.

Sentralisering av sentrale beredskapsfunksjoner medfører flere oppgaver for lokalt brannvesen. Brannvesenet rykker ut på hendelser som første instans og tar dette ansvaret inntil politi og ambulanse ankommer. Dette medfører flere oppgaver og et annet ansvar for brannvesenet i tiden fremover.

Strategisk mål

Sør-Odal kommune skal være en trygg kommune å oppholde seg i, og kommunen skal være forberedt på uønskede hendelser og kommende klimaendringer.

Målbilde 2030

Kommunens arbeid med beredskap og forebygging gjør at alle som oppholder seg i kommunen er trygge og blir ivaretatt ved uønskede hendelser.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunens kriseledelse og utvalgte ressursgrupper skal til enhver tid være forberedt på å håndtere hendelser som oppstår
- Jevnlige gjennomganger av rutiner knyttet til samfunnssikkerhet
- Til enhver tid sikre at vi har tilstrekkelig med kapasitet til å sikre bortfall av strøm
- Sikre at man til enhver tid har tilstrekkelig tilgang til drikkevann og sanitærvann
- Planlegge bruken av areal slik at liv, helse og eiendom ivaretas ved krisesituasjoner og uønskede hendelser
- Samarbeide med regionale og nasjonale instanser for å videreutvikle sikker infrastruktur
- Planlegging og tilrettelegge for å håndtere nedbørsflom
- Gjennomføre tiltak for å redusere skader ved flom

Målene følges opp gjennom

- Kommunens beredskapsplan

Foto: Michal Tyrkiel

Foto: Elin Nordlien

Helse og levekår barn og unge

Hvor står vi?

Barns utvikling og helse påvirkes av foreldres levekår, utdanning og muligheter på arbeidsmarkedet. Sør-Odal kommer lavere ut på statistikker for levekår og folkehelse enn landsgjennomsnittet.

Strategisk mål

Barn og unge i Sør-Odal opplever mestring i hverdagen innenfor egen helse, i barnehagen og i skolen.

Målbilde 2030

Kommunen ligger på landsgjennomsnittet i forhold til levekårsindekser og utdanningsstatistikk.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen jobber i team på tvers av fagområder for å få utnytte kompetansen best mulig, og for å sikre tidlig innsats og god oppfølging av utsatte barn og unge
- Bruker kartleggingssystemer for å identifisere utsatte barn og unge
- Skole, barnehage og fritidsarenaer jobber for å jevne ut sosiale forskjeller gjennom tilrettelegging
- Helsesøster er lett tilgjengelig ute i skolene og veileder barn og foreldre innenfor helse
- Utvikler gode og holdningsfremmende oppvekstmiljøer og møtearenaer, og legger til rette for at alle barn og unge skal ha muligheten til å delta i kultur- og idrettsaktiviteter
- Det tilrettelegges for at alle barn i kommunen, også barn med innvandrer-/flyktningbakgrunn, deltar i aktiviteter og pedagogiske tilbud før skolestart
- Følger opp ungdom som ikke begynner eller viderefører videregående skole
- Legger til rette for at barn får mulighet til medvirkning

Målene skal følges gjennom

Temaplan for oppvekst (tverrfaglig)

Måleindikatorer

- Levekårsrelatert statistikk
- Ungdata
- Gjennomstrømming i videregående skole

Barnehage

Hvor står vi?

Kommunen har åtte barnehager, hvorav fire er kommunale. Det er full reell barnehagedekning, også for barn som ikke har lovfestet rett til plass. Barnehagene er godt tilrettelagt og har 10 1/4 timers åpningstid. Alle pedagogiske ledere og styrere har god kompetanse gjennom godkjente barnehagelærerutdannelser. Det drives kompetanseheving på alle nivå.

Alle skolene og barnehagene deltar i Fylkesmannens FoU-prosjekt «Kultur for læring». Målsettingen med prosjektet er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

Strategisk mål

Barnehagene i Sør-Odal skal bidra til at barna utvikler et godt selvbilde, sosial kompetanse og faglige forutsetninger for skole og utdanning.

Målbilde 2030

Alle barnehagebarna i Sør-Odal blir sett og opplever glede over mestring basert på egne forutsetninger og gjennom individuell oppfølging.

Hvordan skal målet nås?

- Barnehagene har et godt kvalitativt tilbud hvor barn blir sett, satt krav til og opplever glede av mestring
- Kommunen har godt kvalifisert og stabilt personale med barnehagelærere i alle pedagogstillinger og kvalifiserte fagarbeidere og assistenter
- Det gjennomføres kompetansehevende tiltak innen rammeplanens fagområder
- Tidlig innsats gjennom bruk av felles kartleggings- og arbeidsverktøy
- Kommunen følger og videreutvikler plan for overgang mellom barnehage og skole
- Antall barnehager tilpasses kommunens reelle behov for barnehageplasser

Målene skal følges opp gjennom

- Temaplan for oppvekst
- Kultur for læring

Måleindikatorer

- Relevant KOSTRA-statistikk
- Brukerundersøkelser
- Antall barnehagelærere i pedagogstillinger ifølge barnehageloven

Skole

Hvor står vi?

Det etableres ny 1-10-skole på Skarnes for alle kommunens grunnskoleelever, med forventet oppstart i august 2019. Skarnes videregående skole er lokalisert i kommunen og er fylkeskommunens ansvar. Skolen i Sør-Odal har fortsatt utfordringer i arbeidet med å bedre elevenes læringsresultater. Elevtallet vil ifølge SSB være relativt stabilt i planperioden. Vi er nå under 800 grunnskoleelever i kommunen. SSB sin framskriving viser en liten øking, med 872 elever på det meste i 2030.

Alle skolene og barnehagene deltar i Fylkesmannens FoU-prosjekt «Kultur for læring». Målsettingen med prosjektet er at barn og unge i Hedmark skal vokse opp i en kultur for læring som motiverer til utdanning og deltakelse i samfunns- og arbeidsliv.

En tverrfaglig og samordnet innsats for barn og unges oppvekst og læring skal bidra til at faglige resultater heves og gjennomstrømming i videregående opplæring øker.

Strategisk mål

Skolen i Sør-Odal er en god læringsarena som skaper trygghet og gode selvbilder. Elevene skal opparbeide seg faglig og sosial kompetanse som gir samme forutsetninger for videre skolegang, yrkesdeltakelse og god helse som barn og unge i resten av landet.

Målbilde 2030

Elevene i Sør-Odal har de samme grunnleggende ferdighetene og fagresultatene som landsgjennomsnittet.

Hvordan skal målet nås?

- Ha forskningsbasert og tydelig ledelse på alle nivå i skolen
- Prioritere ressursene mot det som gir best læringsresultater for elevene
- Kommunen har godt kvalifisert og stabilt personale med lærere med godkjent kompetanse for sin undervisningsstilling, og kvalifiserte fagarbeidere og assistenter
- Det gjennomføres kompetansehevende tiltak for ledere, lærere og øvrig tilsatte
- Tidlig innsats og tilpasset opplæring
- Utvikle gode holdninger til skole, og styrke forholdet mellom hjem og skole
- Kommunen følger og videreutvikler plan for overgangene mellom barnehage, grunnskole og videregående skole
- Det tilrettelegges for fellesarenaer/møteplasser for foresatte på alle trinn

Målene skal opp følges gjennom

- Temaplan for oppvekst
- Kultur for læring

Måleindikatorer

- Tilstandsrapporter med grunnskolepoeng
- Kartleggingsprøver og nasjonale prøver
- Eksamensresultater
- Antall lærere samsvarer med nasjonal norm
- Gjennomstrømming i videregående skole

Helse og omsorg

Hvor står vi?

Det vil bli mange flere eldre i planperioden. Beregninger viser at hvis vi fortsetter på samme måte som i dag, vil det bli behov for å doble tjenestene innenfor pleie og omsorg i 2040. Samhandlingsreformen medfører at kommunen har fått overført mange oppgaver fra spesialisthelsetjenesten, og pasienter kommer raskere hjem fra sykehus.

Strategisk mål

Sør-Odal arbeider ut fra et folkehelseperspektiv. Vi samhandler med innbyggerne med tanke på at den enkelte skal oppleve trygghet, mestringsevne og være lengst mulig aktiv i eget liv - i eget hjem.

Målbilde 2030

- Gjennom samhandling med innbyggere har kommunen tatt i bruk nye løsninger og metoder
- Innbyggerne er trygge på at kommunens tjenester er tilgjengelige og har god kvalitet
- Forebygging, tidlig innsats, rehabilitering og godt utbygde hjemmetjenester, bidrar til at brukerne mestrer hverdagen på et lavere omsorgsnivå enn tidligere
- Alle som kan deltar i arbeids- og samfunnsliv
- Tilgang på tilrettelagte boliger, med ulik grad av fellesskapsløsninger og møteplasser som skaper kontakt og samhold

Hvordan skal målet nås?

- Utvikle tjenestene gjennom dialog med og medvirkning fra innbyggerne
- Innovasjonsarbeid bidrar til at ny kunnskap blir omsatt til god praksis og deles med andre
- Velferdsteknologiske løsninger er implementert i tjenestene
- Tjenestene skal til enhver tid være kunnskapsbaserte, og det skal legges til rette for å utdanne og bruke spesialkompetanse
- Forebygging og hverdagsmestring preger alle helse- og omsorgstjenester
- Dreining til mindre ressurskrevende og riktige tjenester lavere i omsorgstrappen
- Omsorgsboliger og boliger for vanskeligstilte bygges ut i henhold til vedtatt boligstrategi og revidert boligsosial handlingsplan.
- Utvikle møteplasser som bidrar til trygghet, engasjement og deltakelse
- Vektlegge samarbeid med frivillige og pårørende

Målene skal følges gjennom

Plan for helse og omsorg
Kompetanseplan helse og omsorg

Måleindikatorer

KOSTRA-tall /IPLOS-data
Brukerundersøkelser

Kultur og idrett

Hvor står vi?

Sør-Odal har en sterk kulturhistorie og et bredt kulturliv. Frivillighet og dugnadsånd er gjennomgående for det gode kulturlivet i Sør-Odal og gjenspeiles i kommunens mange aktive lag og foreninger. Det er mange kulturelle møteplasser i Sør-Odal, som Odalstunet, Galleri Lyshuset og kulturtunet, samfunnshusene i grendene, SIAP, biblioteket, samt andre møteplasser i regi av private aktører. Sør-Odals store naturressurser innbyr også til kulturelle aktiviteter både sommer og vinter.

Kultur er folkehelse!

Kultur er viktig for folks helse og trivsel. Deltakelse i kulturaktiviteter, både som utøver og som publikum, har en positiv effekt på din helse!

Biblioteket er et gratis tilbud til alle, og er en uavhengig møteplass og arena for offentlig samtale og debatt. Biblioteket skal inspirere barn og voksne til lesing og læring. Den teknologiske utviklingen i samfunnet går raskt og biblioteket må henge med på denne utviklingen. Kulturskolen i Odalen er et samarbeid mellom Nord- og Sør-Odal kommuner. Kulturskolen jobber tett sammen med skoler, barnehager og frivillige organisasjoner for å gi barn og unge et godt fritidstilbud innenfor praktisk-estetiske fag.

Kulturlivet i kommunen er sammensatt av aktiviteter og tiltak i kommunal, frivillig og privat regi, og ofte samarbeides det på tvers av disse.

Strategisk mål:

Vi skal ha et godt og attraktivt kulturtilbud til alle kommunens innbyggere.

Målbilde 2030

Sør-Odal har et mangfoldig og inkluderende idretts- og kulturliv med et bredt engasjement, og tilbud til alle innbyggerne. Vi har en god oversikt over materiell og immateriell kulturarv, og kulturarven vernes og brukes aktivt for å bygge stedsidentitet.

Hvordan skal målet nås?

- Styrke og videreutvikle barne- og ungdomskultur, både organisert og uorganisert
- Utvikle et attraktivt, inkluderende og mangfoldig kulturliv
- Støtte og samarbeide med frivillige, idrettslag og foreninger
- Bruke grendene som arenaer for kulturaktivitet
- Videreutvikle Galleri Lyshuset og kulturtunet til en levende, kulturell møteplass med aktiviteter hele året
- Styrke og videreutvikle formidling av Kåre Tveters kulturarv
- Stimulere til frivillig innsats for vern og bruk av kulturminner
- Styrke og videreutvikle biblioteket (møteplass, arrangementer og andre aktiviteter)
- Tilpasse undervisning og fag på kulturskolen slik at alle barn og unge har mulighet til å delta i organiserte fritidstilbud
- Samarbeide med og støtte lag og foreninger for å utvikle faste kultur- og idrettsarrangementer

Målene følges opp gjennom

Regional plan for idrett og fysisk aktivitet
Kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet – kapittel 8
Plan for Galleri Lyshuset og kulturtunet
Frivilligstrategi
Kulturminneplan (for Sør-Odal og Kongsvinger)

Måleindikatorer

- Antall arrangementer i kommunen, kommunale og private
- Antall aktive lag og foreninger
- Andel av barn og unge som deltar i aktiviteter innenfor kultur og idrett, inkludert kulturskolen
- Åpningstimer/aktivitet på kulturtunet og biblioteket

«Godt arbeid er bra for deg»

Tillit

Respekt

Lojalitet

Lærende

Brukermedvirkning

Helhet

Stolthet

Nærvær

Klart språk

Tillitsbasert ledelse

Motivasjon

Kommunen som organisasjon

En framtidsrettet kommune!

Hvor står vi?

Sør-Odal kommune er kommunens største arbeidsplass med ca. 600 ansatte, fordelt på om lag 487 årsverk. Vi er åpne og stiller oss positive for å kunne møte framtidens krav og utfordringer.

Strategisk mål

Vi skal ha en kultur for kontinuerlig forbedring der vi ser helhet, og deler kompetanse. Vi bruker teknologi til å fornye, forenkle og forbedre.

Vi skal tilrettelegge for brukermedvirkning til utforming og gjennomføring av vårt samfunnsoppdrag slik at vi treffer innbyggernes behov enda bedre.

Målbilde 2030

Vi er en framtidsrettet og attraktiv kommune for medarbeidere som er stolt av å yte sitt beste for innbyggerne hver eneste dag.

Hvordan skal målet nås?

- Vi skal praktisere tillitsbasert ledelse som inkluderer og respekterer
- Vi skal arbeide på tvers av tjenesteområder og tenke helhet i samarbeid med brukeren
- Vi skal bruke et klart språk når vi informerer og kommuniserer med innbyggerne
- Vi skal etablere arenaer for kompetansedeling innad i kommunen, på tvers av kommuner og med samarbeidspartnere
- Vi skal ha en åpen forvaltning som bygger tillit hos innbyggere
- Vi skal ha en kultur der alle sier **Ja!** til å ta et felles ansvar og har lojalitet til egen arbeidsplass
- Vi skal ha en kultur for læring, der det er lov å være nysgjerrig og lære av sine feil

Mål og veivalg skal følges opp gjennom

- Lederopplæring
- Kvalitetsarbeid
- Nærværarbeid
- Arbeidsgiverstrategi
- Kompetansestrategi
- Kommunikasjonsstrategi
- Strategi for heltidskultur

Måleindikatorer

- Brukerundersøkelser
- Medarbeiderundersøkelser/kartlegginger
- Nærværstatistikk
- Relevant Kostra-statistikk

Kommunikasjon

Én av tre innbyggere forstår ikke innholdet i offentlig informasjon. Dette er et demokratisk og økonomisk problem.

Sør-Odal benytter i dag hovedsakelig digitale kanaler for å nå ut til innbyggerne med informasjon, men trenger å forsikre seg om at rett informasjon når ut til alle nødvendige mottakere.

God kommunikasjon og felles mål på tvers av tjenesteområder bidrar til bedre samordning og effektivitet. Innbyggere og næringsliv skal kunne forholde seg til en samlet offentlig sektor, der bruk av hvilken som helst tjeneste åpner for et helhetlig tilbud.

Strategisk mål

Sør-Odal er en åpen kommune som når ut med informasjon til alle innbyggere.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen skal vektlegge åpenhet, dialog og klart språk i vår kommunikasjon med innbyggerne
- Solskinshistorier, suksesser og muligheter skal synliggjøres gjennom egne, interne og eksterne informasjonskanaler, for å kommunisere til innbyggere og potensielle innflyttere at Sør-Odal er et godt sted å bo
- Bidra til markedsføring og informasjonsformidling gjennom regionale kommunikasjonskanaler
- Ta i bruk framtidige kommunikasjonsløsninger
- Økt fokus på nettvett og etiske retningslinjer

Målet skal følges opp gjennom

- Kommunikasjonsstrategi (utarbeides i 2018)
- Deltakelse i KS-prosjektet «klarspråk»
- Næringsplan for Sør-Odal kommune

Måleindikatorer

- Omdømmeundersøkelser
- Lesertall gjennom Google Analytics
- Muntlige og skriftlige tilbakemeldinger

Økonomi

Omfanget på det kommunale tjenestetilbudet og kommunens bidrag inn i lokal samfunnsutvikling vil i stor grad styres av kommunens økonomiske rammebetingelser. Økonomistyring har vært et prioritert område i Sør-Odal de siste årene. Pilene peker i riktig retning, men økonomien vil fortsatt være anstrengt på grunn av forventet befolkningsutvikling og utfordringer i tjenesteproduksjon. I tillegg kan det komme endringer i inntektssystemet. Selv små endringer i forholdet mellom skatt og overføringer i inntektssystemet kan i fremtiden gi betydelig utslag på kommunens inntekter.

Strategisk mål

Sør-Odal kommune skal ha en bærekraftig og sunn kommuneøkonomi.

Målbilde 2030

Kommunen har økonomisk handlefrihet til å utvikle gode tjenester og møte uforutsette hendelser.

Hvordan skal målet nås?

- Foreta prioriteringer og målrette tjenesteytingen ytterligere
- Ha gode rutiner for planlegging, budsjettering og rapportering
- Ha et disposisjonsfond tilsvarende 10 % av driftsinntektene
- Ha egenkapital til investeringer

Målet skal følges gjennom

- Årsbudsjett
- Handlingsplan med økonomiplan
- Økonomireglement
- Årsregnskap
- Årsmelding

Langsiktig arealstrategi

Kommunens samfunnsdel skal gi føringer for kommunens langsiktige arealbruk. Kommunen skal i arealforvaltningen ta hensyn til nasjonale og regionale målsettinger og retningslinjer. Viktige føringer er blant annet å ta hensyn til biologisk mangfold, jordvern, forurensning, kulturminner og kulturmiljøer, universell utforming og folkehelse.

Ved lokalisering av eventuelle nye boligområder, næringsområder eller områder for fritidsboliger, eller ved utvidelse av eksisterende felt, vil det i det kommende arbeidet med arealplanleggingen foretas nødvendige konsekvensvurderinger.

Sentrumsutvikling

Hvor står vi?

Utviklingen av Skarnes sentrum som et velfungerende kommunesenter er et viktig punkt i kommunens utviklingsstrategi. Skarnes mangler i dag gode og universelt utformede møteplasser/grøntområder i sentrum. Det er behov for å sette fokus på å utvikle gjennomgående gang- og sykkelveier og å åpne opp for Glomma.

Målbilde 2030

- Kommunen har et stedegent og funksjonelt sentrum med attraktive og universelt utformede møteplasser og grønntområder.

Hvordan skal målet nås?

- Legge til rette for en god fordeling av boliger, næring, handel/service og offentlige bygg
- Definere en tydelig sentrumskerne med kollektivknutepunkt og sentrumsfunksjoner
- Ta vare på lokal arkitektur og byggeskikk i form av visuell veileder med bestemmelser
- Gjøre Glomma mer tilgjengelig og ruste opp gangbrua
- Tilrettelegge for turstier, gang- og sykkelveier og videreutvikle strandpromenaden
- Etablere gode og universelt utformede møteplasser
- Utvikle en strategi for parkering

Boligområder

Hvor står vi nå?

Kommunen har en desentralisert grendestruktur med sju aktive grender; Galterud, Slåstad, Sander, Oppstad, Ullern, Disenå og Finnholt, samt kommunesenteret Skarnes.

Kommunen har hatt en svak positiv økning i folketallet de siste årene. Ifølge befolkningsprognoser vil folketallet fortsette å stige frem mot 2040. Byggemønsteret for de siste 10 årene viser at det har vært mest byggeaktivitet på Skarnes. Det er avsatt områder til boligformål i grendene. Store deler av de regulerte arealer til boligformål eies i dag av private grunneiere. Kommunen tilrettelegger for utvikling av disse arealene.

Målbilde 2030

Kommunen har oppnådd en betydelig befolkningsøkning i planperioden gjennom tilrettelegging for differensiert boligbygging i Skarnes-området og gjennom å skape bomiljøer med ulike kvaliteter i grendene.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig antall regulerte tomter for boligbebyggelse og være en pådriver for å skape utvikling av avsatte områder i kommuneplanens arealdel i samarbeid med private utbyggere
- Tilrettelegge for gode bomiljøer i grendene
- Satse på boligfortetting innenfor sentrumssonen og peker ut en utviklingsretning for ny boligutvikling i sentrum
- Spredt boligbygging kan tillates i områder hvor det i dag allerede er tilrettelagt for bebyggelse og hvor dette er forenlig med øvrige målsettinger lokalt og nasjonalt
- Gjennom arealplanleggingen legge føringer for valg av energiløsninger og energibruk
- Alle nye eneboliger skal ha hovedfunksjoner på hovedplan

Næringsområder

Hvor står vi nå?

Både offentlig sektor og privat virksomhet er viktige for kommunens næringsliv. Kommunen har gjennom kommuneplanens arealdel satt av arealer for å kunne videreutvikle næringslivet i kommunen på Stormyra/Skarnes og på Slomarka. Byregionprosjektet har identifisert Slomarka som regionens satsingsområde for bilbasert næringsvirksomhet. Kommunen har også andre supplerende næringsområder på Tronbøl, Mangåa, Disenå og Hernesmoen.

Målbilde 2030

Kommunen er kjent som en attraktiv etableringskommune med sentral beliggenhet og gode kommunikasjonsmuligheter

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig antall regulerte tomter for næringsformål og være en pådriver for å skape utvikling av avsatte områder i kommuneplanens arealdel i samarbeid med private utbyggere
- Videreutvikle Slomarka til å bli regionens foretrukne etableringsområde for bilbasert næringsvirksomhet
- Differensiere næringsområdene etter type virksomhet (ABC-prinsippet)

Fritidsbebyggelse

Hvor står vi nå?

Kommunen har flere områder for fritidsbebyggelse. Det er gjennom ny kommuneplanens arealdel avsatt et nytt stort felt for fritidsbebyggelse på østsiden av Storsjøen. Det er tatt et privat initiativ for å regulere deler av det avsatte området.

Målbilde 2030

Kommunen opplever økt byggeaktivitet og etterspørsel etter fritidstomter.

Hvordan skal målet nås?

- Kommunen skal til enhver tid ha tilstrekkelig antall regulerte tomter for fritidsbebyggelse og være en pådriver for å skape utvikling av avsatte områder i kommuneplanens arealdel i samarbeid med private utbyggere

Samferdsel

Hvor står vi nå?

Kommunen har en målsetting om å ha en godt tilrettelagt infrastruktur i form av veg og jernbane. Ferdigstillelse av E16 er et sentralt element i årene som kommer.

Målbilde 2030

Sør-Odal er et samferdselsknutepunkt for Hamar-, Kongsvinger- og Osloregionen. Kommunen har tatt i bruk tilgjengelig teknologi for kommunikasjon og har tilrettelagt for gang- og sykkelveger til grendene.

Hvordan skal målet nås?

- Ha god dialog med statlige og fylkeskommunale myndigheter for å fremme kommunens interesser i saker som berører gang- og sykkelveger, veg, jernbane og kollektivtransport
- Bruke planlegging aktivt for å samordne arealbruken i tilknytning til eksisterende og nye samferdselsårer
- Ha fokus på økt trafiksikkerhet
- I størst mulig grad ta jordvern hensyn ved samferdselsutbygginger
- Korridor for ny E16 vil inngå i arealplanen i henhold til trasévalg og tilhørende reguleringsplaner

Områder for landbruk, natur og friluftsliv (LNF-områder)

Kommunen har store verdifulle naturressurser i form av dyrka jord, skog og utmark. For å ivareta den nasjonale målsettingen om jordvern, ønsket om lokal matvareproduksjon og opprettholdelse av et levende landbruk, er det viktig å sikre de mest verdifulle jordressursene i kommunen. Dette skaper forutsigbarhet og imøtekommer også kommunens målsetting om at næringen i kommunen skal videreutvikles.

Målbilde 2024

Kommunen forvalter og utvikler naturressursene til det beste for allmennheten og fremtidige generasjoner.

Hvordan skal målet nås?

- Ved all planlegging skal jordvernet tillegges stor vekt i tråd med nasjonale målsettinger og inngrep i særlig verdifulle områder skal unngås
- Benytte utviklingspotensialet som ligger innenfor grendene og sentrumsområdene
- Beskytte og utvikle natur og landskap slik at livsvilkårene for mennesker, dyr og planer forbedres, og rekreasjonsverdiene øker
- Sikre nedslagsfeltet for drikkevann
- Gjennomgå om LNF-B-områdene er hensiktsmessige for å oppnå ønsket utvikling

Foto: Elin Nordlien

ODDien